

ACC. NR. M. 8775; 1-26. (inkl. 4 foton)

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Halland
 Härad: Håk
 Socken: Rännestöv
 Uppteckningsår: 1842
 Upptecknat av: Per Jansson
 Adress:
 Berättat av: Meta Larsson
 Född år 1849 i Åstorp, Rännestöv

Uppteckningen rör	Bäckemannen	sid. 3	Ullma k. 7
	Vibregång	4	" " 18
	Påbröjat kyrkobygge	5	Ullma k. 53.
	Gravhögen Fesles hög	7	
	En gammal herrgård	8	
	Sårds källan	9.	
	Mätning av Pät	10	
	Resnuskällan i		
	Vältop		
	Bäcksterten	11	H. G. 21.
	Pingstbrud	12	
	Solen sades sevara		
	runt påsdagens		
	morgon	13	

Skriv endast på denna sida!

Uppteckningen rör	Påskäggen	Sid 13	
	Långfredagsris	14	Ullmar b. 9
	Troll historier		
	shända för berätt.	15	
	Ålvor olänt	15	
	Tomten	15	Ullmar b. 19.
	Värtjärsmjölk, en snapphane sådes ha blivit bränd där.	16	
	Krigsdalen	17	
	Tre hälor i Ålstorp	20	
	Lommarstern	21	
	En sten kallad Den flata stenen, barn brukar leka där	22	
	Odens jakt.	23	Ullmar b. 28
	Troll lönad kull av folk.	24	" " 17.

ACC. NR. M. 8775:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Uppställningen för Skogsmusean Sid 25

Skogsmusean tvätt - "

Fartlagsbullar 26

L. u. F. 42

ACC. N:R. M. 8775:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

Bäckamannen spela ibland för folk
för pengar. Där var många, som hö-
de honom spela. Fick hon icke pengar,
slutade han att spela. Kostade man
något smuts till honom, slutade
han att spela. Han spelade, så att
^(folk) de komma långt till lägre ut i
vatten; till slut kunde de stå långt
ute i vattenet och höra på bäckaman-
nens spel.

ACC. NR. M. 8775: 4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
4 ARKIV

En gång hade min mor varit och
plochat potatis, när hon gick hem,
blev hon alldeles förvillad och hon
skulle gå till en jättegård. Men hon
kunde inte finna denna, utan hon såg
en herrgård framför sig. Hon måste
då gå tillbaka igen och de måste
bjältra henne hem.

Senare har man funnit ruiner efter
en gammal herrgård på platsen. Om denna fin-
nes ej någon tradition. Men det var märkvä-
digt, att en person i en syn kunde få se
herrgården utan att tidigare veta om att en
sådan skulle ha funnits där.

ACC. NR. M. 8775:5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

På Kyrkohallen hade man börjat
än bygga en kyrka. Man hade stängt
över om de hade först stannat
där. Men vad som byggdes om
dagen förstades om natten, så de kun-
de ej göra något. Där och måste avby-
ta arbetet där och fortsätta på en an-
nan plats.

Kyrkohallen är namnet på en stor backe
i Råstorp, Rännestens torren.

Se foto nästa sida.

neg. hos
uppsattningsmannen

Gravhögen Tackhöj öfver Kyrkohallen i Prämostörs
söken. Enligt sägen skulle det förr ha bott fram
i denna höj och de hindrade kyrkobygget, så man
ämjade bygga kyrka intill högen. Det onämlas
också, att det skall finnas en skatt i högen
och att trollen vakta denna skatt.

ACC. NR. M. 8775:7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
7 ARKIV

En kulle (som) kallades Fesles
höf. Det var ingen, som råjade
få upps på den. Aldrig växte där
något, varken grönt eller "krösen".
De sade, att en dansk grände ut
höfen och bräntade likeb. Fesle
skulle varit med i krig då, svenskar
och danskar slopas.

De skulle gå bort om kvällen
vid sex tiden. Då de komma till
Hörtores backar (tät vid jödsställen)
sade den ena: "Sehen för herrgård."
Hon sade: "Der är väl ingen herr-
gård." Det varade först en minut
och sedan försvann synen. När man
sedan brännt gjung, her man tillat
grunden till en herrgård. Denna her man
tidigare inte haft någon kunskap om På
Karl Niklassons ägor i Hörtores skulle herr-
gården ha varit belägen.

ifr. sid 3.

ACC. NR. M. 8775:9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

Gårdskällan är en källa på
Ålstorps backar, på Ålstorp nr 2.
intill en gård. De hade grävt i
källan, men man fick aldrig reda
på, om de fann någ^{re} någ^{ing}. En
gång kom berättis systen och skulle
hämta vatten i källan och såg en stor
orm som var ringlad runt om
källan och fick sedan ned. I en
jörsvann sen. Mor sa: "den skulle
ha tatt ormen i spannen, så har
det blivit pengar." Det var mitt
om dagen, som hon fick till källan.

ACC. NR. M. 8775 : 10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

På Rasmus källan ^{ligger} i Våxtorp "tätt
vid" Aeslvold. En gäng hade några,
som skottat snö, fått för sig att
mäta källans djup. De satte ned sina
spader i källan och var och en
som satte ned sin spade måste
den. Pål Rasmus neppade fån
i dem och tog dem.

10

ACC. N:R. M. 8775 : 11.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En del pojkar vore ork badade
så kom den granna hästen ork
då sade de: "Sechen frann först,
lät oss sätta oss upp." Rau som
det var sade den serte pojken
"Kors i Jesu namn vad var detta
för en kors." Då försvann väcka-
^{hästen} (mannens). Har ej hört, an det
shulle vara vid någon färdhild
plats, som det skulle ha hänt.

Pingstbrud.

Pingstbrud förekom ibland här i Ålstorp. En flicka utbländes och hon gick i gårdarna och visade för pengarna. En del andra flickor följde med henne. Man plorade blommor och hängde på henne och granna kläder. Ibland "vite" vi samman lite blommor och gjord en krona och sätter på hennes huvud. I gårdarna skulle man dansa med bruden och då bjöds på fina kakor och kaffe. Det skulle vara den finaste flickan i byn. Efteråt skulle man ha lite kaffekalas.

ACC. NR. M. 8775:13.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

På "påskada's" morgon skulle
man tidigt upp och titta på
solen och se när den gick upp.
Man sade, att solen snurrade runt.

Påskäggjen fingo inte ätas påsk-
dagen, utan de skulle gömmas till
annan dagen, ty annars fick man
besvär av bitta kreaturen. Påsk-
dagen fick man ej gå och slå på
någon. Man måste spara påskäg-
gen, ty man fick i fästa hem endast
en på påskdag.

ACC. NR. M. 8775:14.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Långfredagsris.

14
Långfredagsris hade man förr
långfredagen. Då skulle man tidigt
upp och sitta varandra och ha lite
skojigt. Men vi säger verat, tyckte
det var syndigt, ty långfredagen var
en allvarsam dag.

Fråga. neg. svar.

Det fanns inte som bekräft. vid några källor eller bacher, där man sade, än det bodde några frall.

Åsorna. neg. svar.

Åsorna talade man inte vidare om.

Tomten.

Tomten talade man inte så färdigt mycket om. Men nog har jag hört, att man skulle vara god vid tomten.

ACC. NR. M. 8775: 16.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16

Vid Vårbjärs pjyk sade man
än en snappkane blev bränd
(där). Uppse på kullen var en
stor sten, om den är en minnes-
sten eller inte vet jag ^{säger} / berätt.

Troligtvis är stenen på Vårbjärs pjyk en
sten, som skall markera gränsen mellan
Rännedals och Vårbjärs socknar.

ACC. N.R. M. 8775:17.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17

En person, som kom på en gång till
Krigsdalen, fick plötsligt se en
fruntimmer sitta vid vägkanten
och kamma sitt hår. Han hälsade
god kväll, men hon svarade inte.
Det hela var en syn och det var
ingen vanlig människa, som såg
där.

Se foto å Krigsdalen på efterföljande två sidor.

Vid Fåraboen i Rännestövs socken
finnes en plats, som kallas Krigsdalen
Platsen ligger intill vägen Rännestövs by -
Veka ^{na} / östra sidan, ungefär 50 från broen,
och följer vägen. Dalen är ett 20- tal m.
söder om inkörsvägen till hemmanet
Nydala. Ågall Nils. G. Jönsson

neg. hos
Sjöstedt

Krigsdalen i Rännestövs socken

ACC. N:R. M. 8775:19.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19

neg. hos
suppleentaren

Krigsdalen intill Rännedörs kyrkby i Rän-
nedörs socken. End. säggen utgör dalen en
steyt begravn från ett krig mellan svenskar och
danska.

ACC. NR. M. 8775: 20.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
20 ARKIV

"I män" vägen, som går till Håstorp
från Vårbyen, var tre hälar. Aldrig
sågade någon gå ned där. Den ena
var så djup, att man kallade den
Kogunden. Perät, trodde, att det var
skyttegravar.

ACC. N.R. M. 8775:21.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21

På Alstoms bacher ^{fanns} en sten, kallad
Lommare sten. Den var stor som en
hus. Vi glödda brukade säga "jörn-
ne" omkring denna sten. Memera
hur man sprängt den öfver den till
Edenbergs broar. Men namnet upp-
kommit eller några hist. om den
berättades ej. På ena sidan var såsom
ett slät tak på stenen och pojkar
brukade springa upp på den.

ACC. N.R. M. 8775: 22.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Den flata Stenen.

På Ålstrops backar var en stor
slät sten, som vi brukade kalla
"Den flata Stenen". Vi brukade dan-
sa där om kvällarna. Där troddes
vara någons fötter under denna sten.

22

ACC. N.R. M. 8775:23.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Odens jakt.

23

Odens jakt betade man om ibland.
När man hörde, att det susade i luften,
brukade de gamla säga, att Oden var
ute och körd med sina hunder.

ACC. N.R. M. 8775:24.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Trullen lärade kittlar.

Trullen lärade mycket av folk,
och de lärnade alltid igen. Det blev
var det någon, som sade något, för-
svann de. När de skulle ha kallas ut-
le de lära kittlar.

24

ACC. NR. M. 8775: 25.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skogsruan.

25

Skogsruan var ett fint funtin-
ner i prä baken var hon som en
ihäligt träd. Hon hade trätt, som
hon hängde ut i skogen. Där var
somliga, som hade sagt att de
den och säga dit, men då församma
den.

ACC. NR. M. 8775:26.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fastlagsbullar.

Fastlagsbullar skulle man ha hela fasten. Onsdagen innan skärtorsdag hette onsdag den dagen skulle man ej besöka någon, ty då fick man en spänn aska skedad efter sig. Onsdagen efteråt kallades pannkakadagen.

Fastlagsbullar hade ^{man} före mycket stora och runda. De skulle sopras till mjölk och ätas till middag. Lästilt bulladagen på söndagen, fastlags söndagen, skulle de vara.

26